

[P. Munch.]

havde følt sig kaldet til i Tide og Utide at holde ret overlegne Formaningstaler for de to Parter i Stedet for at række en hjælpsom Haand ud for at komme ud over de Vanskeligheder, der nu foreligger. Denne Opgave har man fra den højtærede Regerings Side, saa vidt jeg kan skønne, ganske forsømt, og derigennem forsømt en Hovedopgave for en dansk Regering under Vilkaar som de nuværende.

Den højtærede Statsminister beskæftigede sig med, hvad der havde bidraget til Svingningerne op og ned i Arbejdsløsheden, og han sagde der: Lav Arbejdsløshed i 1924 og høj Arbejdsløshed i 1926. Og derefter kom han tilbage til dette, som jo aabenbart er en af hans kære Tanker, at saadanne Tilstande, som vi havde i 1924, var tiltalende Tilstande; det var gode Forhold for Erhvervslivet, sagde han den ene Gang efter den anden. Det minder mig om de navnkundige Ord, hvormed han i 1920 gav Feltraabet for den økonomiske Politik, der skulde komme til at koste det danske Samfund saa uberegnelig store Beløb.

Men da den højtærede Statsminister sagde dette, føjede han til: Jeg er klar over, at det, der var i 1924, var en Inflation. Og næsten i samme Aandedræt sagde han, at der var den Gang foregaaet en Tilpasning.

Det forekommer mig, at dette at sætte Ordene „Inflation“ og „Tilpasning“ i Forbindelse med hinanden, det er højst ejendommeligt. Der var kommet en Situation, hvor det hele var kommet ud af Ligevægt ved en ganske overordentlig kraftig Inflation paa det givne Tidspunkt, som gav kunstige Erhvervsmuligheder for en ganske kort Tid. Men det var ikke en Tilpasning, det var en Art Morfinindsprøjtning, der ligesom bragte Erhvervslivets Humør kunstigt op for en kort Tid, men som nødvendigvis inden alt for længe maatte følges af et betydeligt Fald. Der kunde derved komme en Afvigelse fra den store Arbejdsløshed, der i det hele taget har udviklet sig, men man kunde ikke regne med, og jeg tror heller ikke, at den højtærede Statsminister virkelig regnede med, at dette kunde blive varigt.

Saa vendte den højtærede Statsminister sig til den Tilstand, da Arbejdsløsheden blev meget stor, og var ganske klar over, at det var den voldsomme og hurtige Deflation, der da satte ind, som var den afgørende Aarsag dertil, og derefter sagde han, at nu er der jo ved at foregaa en Tilpasning.

Hvad betyder nu denne Tilpasning? Jeg nærer ingen Tvivl om, at der er sket en vis Tilpasning, og derfor er Forholdene noget bedre nu, end de var i Fjor. Men er denne Tilpasning sket paa den Maade, som det atter og atter er krævet og ønsket fra Regeringens Side gennem en Sænkning af Pristallet i Danmark? Det er ikke Tilfældet. Engrospristallet ligger nu omtrent, som Engrospristallet laa, den Gang denne Periode begyndte. Nævneværdige Forskydninger i det samlede Engrospristal har ikke fundet Sted.

Derimod er der foregaaet en Forskydning mellem forskellige Grupper af Varer, saaledes at Eksportvarernes Pris er kommet i et gunstigere Forhold til Hjemmevarernes Pris og til Importvarernes Pris. Hvis ærede Medlemmer vil tage de statistiske Efterretninger, til hvilke Statsministeren henviste som en let Kilde til Viden om disse Spørgsmaal, vil de lægge Mærke til, at de 3 Priser nu i Regelen staar meget nær ved hinanden. Der er i Øjeblikket en lille Forskydning, som skyldes Vinteren, Kullene, men bortset derfra staar de Tal nogenlunde op ad hinanden. Men hvorledes er dette indtruffet? Ikke ved en Sænkning af Hjemmemarkedets Priser, ikke ved en Sænkning af Priserne paa Importvarer heller, som man har talt saa meget om. Nej, det er kommet ved en Stigning i Ulandet — overfor hvilken vi ikke har øvet nogen som helst Indflydelse — af vore Eksportvarers Priser.

Jeg tror da, vi maa se dette i Øjnene, at i Øjeblikket staar vi ikke med en Arbejdsløshed, der kunstigt er bestemt af Forholdene mellem forskellige Grupper af Priser, men vi staar ved Forhold af mere varig Karakter. Vi staar overfor dette, at vi har en stærkt forøget Gæld, og denne stærkt forøgede Gæld er en Følge af Deflationen. Dens tyngende Vægt er en Følge af Deflationen, og dette er varigt et Forhold, som vi maa regne med i den kommende Tid. Vi staar derimod ikke med en Arbejdsløshed, bestemt af særegne Lønforhold i Danmark.